

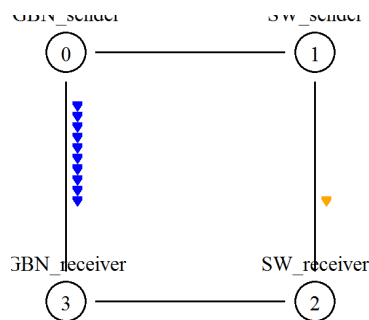
Δίκτυα Επικοινωνιών

4η εργαστηριακή άσκηση

Γεώργιος Δασούλας
Α.Μ: 03112010
6ο Εξάμηνο 2014-2015
28 Απριλίου 2015

1 Πρωτόκολλα Stop and Wait και Go back N

Σε αυτή την εργαστηριακή άσκηση θα συγκριθεί η επίδοση του πρωτοκόλλου Go back N (GBN) με αυτή του Stop and Wait (SW). Στο πρώτο πρωτόκολλο, επιτρέπουμε στον πομπό να μεταδώσει μέχρι w πακέτα προτού σταματήσει, αντί μόνο ενός που ισχύει στο SW. Αν καταστραφεί ή χαθεί ένα πακέτο στη μέση ενός μεγάλου συρμού, ο δέκτης απλά απορρίπτει όλα τα πακέτα που ακολουθούν, χωρίς να στείλει επιβεβαιώσεις 2 για τα απορριφθέντα πακέτα. Αυτή η στρατηγική αντιστοιχεί σε παράθυρο λήψης μεγέθους 1. Με άλλα λόγια, ο δέκτης δε δέχεται κανένα πακέτο εκτός από το επόμενο πακέτο που πρέπει να παραδώσει στο ανώτερο στρώμα. Τελικά, ο πομπός θα εξαντλήσει τον χρόνο του και θα αναμεταδώσει όλα τα ανεπιβεβαιώτα πακέτα με τη σειρά, ξεκινώντας με το κατεστραμμένο ή το χαμένο. Αυτή η προσέγγιση μπορεί να σπαταλήσει μεγάλο μέρος του εύρους ζώνης, εάν ο ρυθμός εμφάνισης σφαλμάτων είναι υψηλός. Φτιάξαμε την παρακάτω τοπολογία για τους υπολογισμούς μας :

Απαντήσεις Ερωτήσεων

- Με τη βοήθεια του *NAM*, εντοπίστε τη χρονική στιγμή που ολοκληρώνεται η μετάδοση των 100 πακέτων *FTP* στην περίπτωση του πρωτοκόλλου: (ι) Go back N και (ιι) Stop and Wait.

Απάντηση : Για την περίπτωση του πρωτοκόλλου Go back N η μετάδοση των 100 μπλε πακέτων ολοκληρώνεται τη χρονική στιγμή $t = 1.211615 \text{ sec}$. Αυτό προκύπτει από την προσομοίωση στο *NAM* , στην οποία στέλνονται 10 ομάδες των 10 πακέτων (μιας και το μέγεθος παραθύρου είναι 10) και καταγράψαμε τη χρονική στιγμή που έφτασε το τελευταίο πακέτο από την τελευταία ομάδα στον αποδέκτη 3. Επίσης, από το animation βλέπουμε πως η αποστολή των πρωτοκόλλων επιβεβαίωσης στον πομπό 0 των 10 τελευταίων πακέτων ολοκληρώνεται τη χρονική στιγμή $t = 1.262173 \text{ sec}$.

Για την περίπτωση του πρωτοκόλλου Stop and Wait , βλέπουμε πως αποστέλλονται κάθε φορά ομάδες του ενός πακέτου (μιας και το μέγεθος παραθύρου είναι 1). Η μετάδοση των 100 πακέτων ολοκληρώνεται τη χρονική στιγμή : $t = 10.077776 \text{ sec}$, ενώ τα πρωτοκόλλα επιβεβαίωσης του τελευταίου πακέτου στον πομπό 1 φτάνουν τη χρονική στιγμή $t = 10.129602 \text{ sec}$.

- Ποιο είναι το ελάχιστο μέγεθος παραθύρου εκπομπής (*Nopt*) που εξασφαλίζει ελάχιστο χρόνο μετάδοσης του συνόλου των πακέτων στο πρωτόκολλο Go back N ?

Απάντηση : Η χωρητικότητα της ζεύξης ισούται με : $\frac{\text{max\_bandwidth}}{\text{delay}} = \frac{3\text{Mbps}}{48\text{ms}} = 144000\text{bits} = 18000\text{bytes}$. Επίσης , το μέγεθος του πακέτου είναι $960 + 40 = 1000 \text{ bytes}$ (μαζί με την επικεφαλίδα των 40 bytes). Άρα, κάθε στιγμή στη ζεύξη χωράνε $\frac{18000}{1000} = 18$ πακέτα. Τώρα, πρέπει να αντιληφθούμε ότι για κάθε πακέτο , αποστέλλεται και ένα αντίστοιχο πρωτόκολλο από τον δέκτη στον πομπό , αφού πρώτα σταλεί το πακέτο πληροφορίας στον δέκτη. Μπορούμε, συνεπώς να δούμε ότι το ελάχιστο μέγεθος παραθύρου είναι $N = 2 * 18 + 1 = 37$ πακέτα , όπου ο άσος προστίθεται ακριβώς γι' αυτή την καθυστέρηση μεταξύ αποστολής πακέτου και πρωτοκόλλου.

- Με βάση το ελάχιστο αυτό μέγεθος παραθύρου που προσδιορίσατε στο προηγούμενο ερώτημα, τροποποιήστε τις εντολές

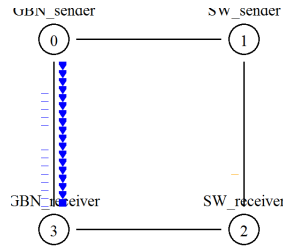
```
$tcp0 set window_ X
$tcp0 set windowInit_ X
```

εκτελέστε την προσομοίωση και υπολογίστε τη χρονική στιγμή που ολοκληρώνεται η μετάδοση των 100 πακέτων *FTP* για το πρωτόκολλο Go back N με τη βοήθεια του *NAM*.

Απάντηση : Αλλάζουμε τις συγκεκριμένες εντολές του κώδικα σε :

```
$tcp0 set window_ 37
$tcp0 set windowInit_ 37
```

Με την αλλαγή του μεγέθους παραθύρου βλέπουμε πως η χρονική στιγμή αποστολής του τελευταίου πακέτου τώρα είναι $t = 0.564048 \text{ sec}$, ενώ το τελευταίο πακέτο πρωτοκόλλου επιβεβαίωσης φτάνει στον πομπό 0 τη στιγμή $t = 0.613666 \text{ sec}$.

Σχήμα 1: Αποστολή 37 πακέτων με GBN

- Πόση είναι η μέγιστη καθυστέρηση διάδοσης της ζεύξης $n(0) - n(3)$ ώστε το αρχικό μέγεθος παραθύρου ($N = 10$) να οδηγήσει σε συνεχή χρησιμοποίηση της ζεύξης (no idle time)?

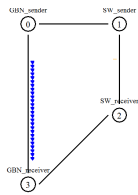
Απάντηση : Θα βρούμε ,αρχικά, τα πακέτα που πρέπει να χωράνε στη ζεύξη για να έχουμε συνεχή χρησιμοποίηση της ζεύξης. Άρα, $2 * N + 1 = 10 \Rightarrow N = 4.5$ πακέτα. Συνεπώς, η μέγιστη καθυστέρηση της ζεύξης προκύπτει ότι η μέγιστη καθυστέρηση της ζεύξης είναι $\frac{3Mbps}{1000bytes} = 12ms$.

- Εκτελέστε πάλι την προσομοίωση με το μέγεθος παραθύρου του πρωτοκόλλου Go back N που βρήκατε στο δεύτερο ερώτημα (N_{opt}), όταν η ζεύξη $n(0) - n(3)$ έχει διπλάσια και υποτριπλάσια καθυστέρηση διάδοσης της αρχικής. Εντοπίστε τη χρονική στιγμή που ολοκληρώνεται η μετάδοση των 100 πακέτων FTP στον κόμβο n3 στις δύο αυτές περιπτώσεις. Τι παρατηρείτε ?

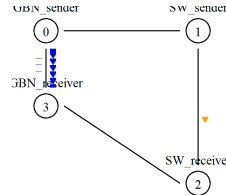
Απάντηση : Αρχικά , αλλάζουμε την καθυστέρηση διάδοσης σε διπλάσια της αρχικής : $48 * 2 = 96ms$. Βρίσκουμε πως το τελευταίο πακέτο από τα 100 φτάνει στον κόμβο 3 τη χρονική στιγμή : $t = 0.8012 \text{ sec}$. Ο χρόνος , δηλαδή έχει μεγαλώσει και επίσης, δέν έχουμε συνεχή χρησιμοποίηση της ζεύξης. Αν αλλάξουμε την καθυστέρηση διάδοσης σε υποτριπλάσια παρατηρούμε πως το τελευταίο πακέτο φτάνει τη χρονική στιγμή : $t = 0.53348 \text{ sec}$. Ο χρόνος , δηλαδή μειώθηκε σε σχέση με τον αρχικό , κάτι που οφείλεται στο ότι διατηρείται η πλήρης χρησιμοποίηση της ζεύξης. Παρακάτω , φαίνονται οι δύο περιπτώσεις :

2 Ανάλυση αποτελεσμάτων με τη βοήθεια του αρχείου ίχνους (trace file)

Απαντήσεις Ερωτήσεων

Σχήμα 2: α) $t = 96ms$

Σχήμα 3: β) $t = 16ms$

- Ποιος είναι ο αριθμός των πακέτων που παρελήφθησαν, πόσα δεδομένα παρελήφθησαν από τον παραλήπτη κατά τη διάρκεια της προσομοίωσης για κάθε ροή κίνησης ?

Απάντηση : Για τη συγκεκριμένη άσκηση έχουμε καθυστέρηση ζεύξης ίση με $d = 110ms$. Επίσης , θέσαμε ως χρόνο προσομοίωσης $t = 30sec$, για να προλάβουν να μεταδοθούν τα πακέτα.

Για $N = 10$ προέκυψαν τα παρακάτω δεδομένα:

```
Total Data received for flow ID 0 : 99960 Bytes
Total Packets received for flow ID 0 : 100
Last packet received for flow ID 0 : 2.39152 sec
Total Data received for flow ID 1 : 99960 Bytes
Total Packets received for flow ID 1 : 100
Last packet received for flow ID 1 : 22.41712 sec
```

Για $N = 37$ προέκυψαν τα παρακάτω :

```
Total Data received for flow ID 0 : 99960 Bytes
Total Packets received for flow ID 0 : 100
Last packet received for flow ID 0 : 0.874773 sec
Total Data received for flow ID 1 : 99960 Bytes
Total Packets received for flow ID 1 : 100
Last packet received for flow ID 1 : 22.41712 sec
```

- Εξετάζοντας το αρχείο ίχνους, προσδιορίστε σε πόσο χρόνο απεστάλησαν αυτά τα δεδομένα στις δύο περιπτώσεις για κάθε ροή κίνησης. Ποιος ο μέσος ρυθμός μετάδοσης δεδομένων σε bps και ποια είναι η χρησιμοποίηση του καναλιού ?

Απάντηση : Για την περίπτωση $N = 10$ έχουμε :

Από τα αποτελέσματα που μας προέκυψαν από το αρχείο *awk* έχουμε πως για τα πρωτόκολλα *GBN* η αποστολή των πακέτων ολοκληρώνεται σε : $t = 2.39152 - 0.25 = 2.14152 sec$. Άρα, ο μέσος ρυθμός μετάδοσης είναι : $\frac{99960 \cdot 8}{2.14152} = 373417.0122 bps$ και η χρησιμοποίηση είναι $\frac{373417.0122}{3000000} = 12.447\%$. Για το πρωτόκολλο *SW* η αποστολή πακέτων ολοκληρώνεται σε

$t = 22.527227 - 0.25 = 22.277227 \text{ sec}$. Άρα, ο μέσος ρυθμός μετάδοσης είναι
 $: \frac{99960 \cdot 8}{22.277227} = 35896.74783 \text{ bps}$ και η χρησιμοποίηση είναι $\frac{35896.7}{3000000} = 1.1\%$.
 Αντίστοιχα ,για την περίπτωση $N = 37$ έχουμε :
 Από τα αποτελέσματα που μας προέκυψαν από το αρχείο *awk* έχουμε πως
 για τα πρωτόκολλα *GBN* η αποστολή των πακέτων ολοκληρώνεται σε :
 $t = 0.874773 - 0.25 = 0.624773 \text{ sec}$. Άρα, ο μέσος ρυθμός μετάδοσης ε-
 ίναι : $\frac{99960 \cdot 8}{0.624773} = 1279952.879 \text{ bps}$ και η χρησιμοποίηση είναι $\frac{1279952.879}{3000000} = 42.66\%$. Για το πρωτόκολλο *SW* η αποστολή πακέτων ολοκληρώνεται σε
 $t = 22.527227 - 0.25 = 22.277227 \text{ sec}$. Άρα, ο μέσος ρυθμός μετάδοσης ε-
 ίναι : $\frac{99960 \cdot 8}{22.277227} = 35896.74783 \text{ bps}$ και η χρησιμοποίηση είναι $\frac{35896.7}{3000000} = 1.1\%$.

- Τροποποιείτε το *script* ώστε να υπολογίσετε το χρόνο λήψης της επιβε-
 βαίωσης (τύπος πακέτου *ack*) του τελευταίου πακέτου στις δύο περιπτώσεις
 για κάθε ροή κίνησης. Επισυνάψτε στην απάντησή σας και το τροποποιημένο
script.

Απάντηση : Παρακάτω, βρίσκονται τα αποτελέσματα και ο τροποποιημένος
 κώδικας : Για $N = 10$:

```

Total Data received for flow ID 0      : 99960 Bytes
Total Packets received for flow ID 0    : 100
Last packet received for flow ID 0      : 0.874773 sec
Total Data received for flow ID 1      : 99960 Bytes
Total Packets received for flow ID 1    : 100
Last packet received for flow ID 1      : 22.41712 sec
Last packet received for flow ID 0      : 0.98488 sec
Last packet received for flow ID 1      : 22.527227 sec
    
```

και για $N = 37$: και τέλος ο κώδικας :

```

Total Data received for flow ID 0      : 99960 Bytes
Total Packets received for flow ID 0    : 100
Last packet received for flow ID 0      : 2.39152 sec
Total Data received for flow ID 1      : 99960 Bytes
Total Packets received for flow ID 1    : 100
Last packet received for flow ID 1      : 22.41712 sec
Last packet received for flow ID 0      : 2.501627 sec
Last packet received for flow ID 1      : 22.527227 sec
    
```

```

BEGIN {
    data_0=0;
    packets_0=0;
    data_1=0;
    packets_1=0;
}
/^r/&&/tcp/ {
    
```

```

flow_id = $8;
if (flow_id == 0) {
data_0 += $6;
packets_0++;
last_ts_0 = $2;
}
if (flow_id == 1) {
data_1 += $6;
packets_1++;
last_ts_1 = $2;
}
}

/^r/ack/ {
flow_id = $8;
if (flow_id == 0) {
last_ack_0=$2;
}
if (flow_id == 1) {
last_ack_1=$2;
}
}

END {
printf("Total Data received for flow ID 0\t: %d Bytes\n", data_0);
printf("Total Packets received for flow ID 0\t: %d\n", packets_0);
printf("Last packet received for flow ID 0\t: %s sec\n", last_ts_0);
printf("Total Data received for flow ID 1\t: %d Bytes\n", data_1);
printf("Total Packets received for flow ID 1\t: %d\n", packets_1);
printf("Last packet received for flow ID 1\t: %s sec\n", last_ts_1);
printf("Last packet received for flow ID 0\t: %s sec\n", last_ack_0);
printf("Last packet received for flow ID 1\t: %s sec\n", last_ack_1);
}

```